

„ЗАСТАВА“ излази два пут у недељу, средом и суботом.

Цена је на годину 10 фор., на по године 5 фор., на четврт године 2 фор. 50 новч. а. пр. за Аустрију, а за Србију на годину 100 гроша на по год. 50, а на четврт. године 25 гроша.

ЗАСТАВА.

Оглас се рачунају по колицини врсти, које из гармонита заузимају, и за сваку врсту плаћа се за први пут 6, за сваки даљи пут 4 новч. Осим тога за јилг увек по 30 новч. Дописи се шаљу уредништву а предплата администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Пешти, Palatin-Gasse Nr. 19 I. St. 22.

БРОЈ 59.

У Пешти, у среду 31. августа 1866.

ГОДИНА I.

Пешта, 30. августа.

Мишљење, да је министарска измена у Француској учињена у цели одржања пријатељске свезе са Прусијом, утврђује се и делом француске владе. Париска „Патрија“ јавља, да је та влада позвала натраг своје представнике: из Хановеранске, К. Хесенске, Насавске и Франкфурта, услед присаједињења тих земаља од стране Прусије; а то се тумачи као да Француска одобрава данашњу политику Прусије. У исто време поговара се, да ће скоро предати се јавности ново писмо цара Наполеона, у коме се одбија од Француске намера пределног ширења средством оружаног о свајања суседних, нарочито немачких области.

У Берлину и у Флоренцији сматра се споменута измена у француском министарству такође као угодна добром споразумљењу између Француске, Прусије и Италије. Аустријски листови, који до јуче тако радо прихваћу гласове о француско-пруском спору због рајнских граница, данас ладно примају вест о новом министру спољашњих послова у Паризу; те и то се може узети као знак за дуже трајање француско-пруско-италијанског пријатељства.

Значајно нише о спољашњим савезима Француске „Журнал дв Деба.“ По том листу, европски савез (федерација) о чему је цар Наполеон пре три године мислио покренуо, припада истина још далекој будућности, али би било изгледа за неки ужи савез између више европских народа. Тај савез могао би бити на два начина: као западни и као средоземно-морски. Западни савез имао би се саставити између Инглеске, Француске, Италије и Прусије. Томе је особито угодно данашње доба. Остављајући Прусији да чини по Немачкој шта хоће, Француска је заслужила неоспорно пријатељство, или боље благодарност од стране Прусије. Ако Прусија, опојена својим успесима, неби хтела ступити у западно-европски савез: онда се може и без ње проћи. Ако је на северу постала више једноликом, Немачка је на југу одлучењем Аустрије изгубила јадранско море. Кад се исток наново отвори европској трговини, Немачка неће имати више приступа средоземном мору. Међутим и сточно питање све ближе своје решењу, а прокопавање сујецког земљеуза напредује. Ту опет 4 европске силе имају жива интереса да им буде слободан и отворен пут у Азију; и тај интерес толики је, да ће се њиме исте четири силе сјединити. А те силе јесу: Инглеска, која се те стране ваља да одржи руску силу; — Аустрија, која данас само на истоку своју политику развијати може; — Италија, која треба да на том старом путу своју морску трговину и силу опет развије; — Француска, која треба да има свога тала у новим струјама према Индији и Аустралији. Немци, који би победом од стране Прусије били ограничени на један о крајак северног мора и мора источног, морали би остати удаљенији гледаоци величанског покрета од кога би Француска, Инглеска, Аустрија и Италија толико користи имале, да би требало само да остану у савезу па да у нужди и одпор Русије савладају.

Тако париски лист тек умствује о могућим савезима Француске; докле из Петрограда јављају да је у истини утврђен трговачки и пријатељски савез између Русије и северне Америке. Познати лондонски лист: „Дели Њус“ буди се из привидне равнодушности западних листова наспрам руско-американског пријатељства, па вели: да привлачење између Русије и Америке збиља бива, не умно или у облику уставна тих двеју земаља, него у делу, што оне мисле да представљају нове силе наспрам старијих народа и цивилизације западне Европе; јест, оне имају уверење, да им велика будућност предстоји, и као што географско растојање не даје никака изгледа сукобу и саревњивости између њих, тако се Русија и Америка привлаче неопредељивом али стварном свезом братства. И једна и друга мисле да су велике европске силе вољне да сметају њиховом природном напредку и развиту. Даље би, по инглеском листу било укупуће робства и уређење слободне радње што би сродњивало Америку са Русијом. То су, вели он најпосле, спољашњи знаци у међународном покрету, који је имао и има дубљих и трајнијих узрока, узрока који се тичу будућности Русије, Америке и света, где су те две силе опредељене да испуне задатак од све пресуднијег и већег значења.

Бечким листовима пишу из Цариграда, да је североамериканска влада већ успела да купи један део грчког острва Мелоса, за 20 милиона долара. Заједнички интерес Америке и Русије на истоку био би пре свега: да се обори господарство Инглеске у источној Индији.

По бечкој „Дебати“, инглески посланик из Атине јавио је својој влади да је данашњи положај Грчке изванредан. Тамо се очекује да се дигну на оружје све грчке области које су још под Турском. Ако би влада краља Ђорђа остала равнодушна према народном покрету у тим областима, она би се изложила особитој опасности. С тога је грчка влада предложила заштићивајућим силама, да се сви Грци који су под турском владом, сазову у скупове, па да обштим гласом реше своју судбу.

Из Атине јављају, да је тамошњи турски посланик предао грчкој влади једну посланицу, у којој се у благим изразима захтева да забрани синонима Грчке слати помоћ својој браћи у Кандији. Незна се шта је грчка влада на ту посланицу одговорила. Међутим париски листови јављају да Грци из Грчке непрестају слати помоћ у Кандију и рабрити тамошње браниоце грчке народности.

„Патрија“ (париска) ипак јавља о изгледима за мирно изравњење Грка у Кандији са Турцима. Између турског пуномоћника и заступника грчког народа у Кандији већ је углављено вели, Патрија“ у основу измирење под условима за које би заштићивајући европске силе сагласно рекле да не унижавају ни Грке ни Турке.

Други неки париски листови, потврђују да је из Цариграда послан у Кандију Мустафа Ђерећлија, паша, у цели мирења са Грцима, али веле да ови никако непопуштају у својој тежњи да се сједине са Грчком. Па се уверава и да је ђенерал Калергис (који је рођен у Кандији) примио позив својих земаља, и отишао у средину њихову ради управљања са наоружаним народним четима. Као што су Грци готови на бој, порта се за овај мах уздржава од шаљања нове војске у Кандију, да неби Грке на бој изазвала, докле се још нада да ће Мустафа паша моћи мирно изравнати се с њима. Стране силе засад се још не мешају у грчко-турски спор у Кандији; оне се ограничавају тамо да пријатељски саветују Турску на умереност и праведљивост у владању према Грцима.

Из Букурешта јавља се у „Газети Народовој“ (која излази у Лавову), да је гамо изишла нека књижица под називом: „Румунска и Србија наспрам европских догађаја.“ Уз ту књижицу има и једна карта, на којој Србија поред данашње кнежевине обухвата и Босну, Херцеговину, војену границу и сједињење три славенске краљевине: Хрватску, Далмацију и Славонију. Румунска захвата све земље између Тисе и Прута; Галиција припада Русији, а Краковска Прусији. Средство за остварење те карте било би у тесном савезу између Србије и Румунске, у повећању њихове војске до 300.000 момака, у неги свечти о народним предањима у Румуна и у Срба, и у сабирању народних прилога за обшту цел. У истој књижици изјављује се оданост према Русији и уздање у њену помоћ.

„Келн. Цтг.“ доноси вест, да је б. румунски министар финансије Брањано, био последњих дана у Паризу, да је ту пред Наполеона излазио, и да га је овај уверио о особитој наклоности Француске наспрам Румунске и њеног младог кнеза. Из Париза Брањано је отишао у Берлин, такође као кнежев посланик.

ГЛАВНА СКУПШТИНА

матице србске у Н. Саду.

Ми смо у течају скупштина и седница у Новом Саду саопштили у кратко, шта се у главнијем у њима свршивало; сад, кад је врева мисли и речи прошла, саопштићемо публици нашој обширно извештај о свему, и почињемо са скупштином матице србске, и почем су у њој резултати седница књижевног одељења саопштани и претресани, то ћемо у овом извештају и на рад књижевног одељења доћи. *)

*) Ми ћемо нашој публици најпре ствар и матице и позоршта саопштити, па нека изволи пречекати на наше примедбе противу пакости наертана и подметања неких пакостица и на-

Као што је познато, скупштина матице одпочела се 18. авг. Што са особитим задовољством и радосно сабележити имамо, то је то, да је ова скупштина од чланова са стране у лепом броју посећена била, што нам за знак све живљег народног саучешћа спрам овог јединог књижевног заведења нашег служи, и залог даје, да ће ово саучешће, које је мерило осећања народног спрам просвете народне, све већма растети. На скупштини је било 55 чланова, од који 25 са стране; налазимо за дужност нашу, имена ови и ради признања родољубља њиховог и ради угледа овде саопштити. Чланови су ти:

Лаза Петровић из Товарника. Јован Николн из Вуковара. Др. А. Роголић из Вуковара. Лаза Каћански из Септомана. Др. Паво Ивановић из Баје. Новак Радосић из Мела. Никола Симоновић из Ирига. Јефта Вукадиновић из Мошорина. Др. Ника Максимовић из Сомбора. Каменко Ј. Јовановић из Панчева. Јован Јовановић из Пеште. Урош Милутиновић из Митровице. Максим Папић из Жабља. А. П. Радовановић из Карлова. Јован Поповић Зубаљ из Карлова. Лаза Атанацковић из Баје. Исидор Павловић из Карлова. Паво Панаотовић из Митровице. Александар Сандић из Беча. Андрија Николн из Сенте. Паво Кречаревић из Карловаца. Јован Вуић из Сенте, Трифун Влашић из Сенте. Стева Дракулић из Сенте. Јован Бошковић из Београда.

Скупштину је отворио председник г. Брановачки са лепом беседом, коју ћемо други пут бар у изводу саопштити.

Затим је прочитан програм, по ком би се предмети саопштавања продузети имали.

Програм је овај:

1. Председник отвара скупштину.
2. Управљајући одбор предлаже нове чланове.
3. Књижевно одељење предлаже чланове за одељење.
4. Извештај управљајућег одбора о својој раду и пословању.
5. Извештај књижевног одбора о својој раду и о раду књижевног одељења.
6. Извештај главнога фискала о стању парница.
7. Књижевно одељење предлаже награде за расписивање.
8. Књижевно одељење досуђује награду за дело ђацима из основних школа.
9. Књижевно одељење предлаже Текелијне питомце.
10. Књижевно одељење предлаже Јовановићеве питомце.
11. Књижевно одељење подноси молбеницу питомца.
12. Књижевно одељење о буџету на књижевне цели.
13. Управљајући одбор јавља, да је намесништво одобрило повишење секретарске плате.
14. Књижевно одељење подноси жалбу градске обштине, што Бранковић из Арада није за питомца примљен.
15. Управљајући и књижевни одбор јављају, да су изабрали за контролора и актуара Ђ. Рајковића.
16. Управљајући одбор јавља, да је за пуномоћника поставио Лазара Тенецког.
17. Управљајући одбор о фонду Илије Коларца.
18. Књижевно одељење о искључењу Јоксима Новића.
19. Књижевно одељење о приправнику Стојишићу.
20. Књижевно одељење о контролисању здравља Текелијних питомца при избору.
21. Књижевно одељење о изложби љубитеља природних наука.
22. Избор председника и подпредседника.
23. Избор управљајућег одбора.
24. Рачун о листу „Матици.“

Пре свега буду пријављени и примљени следећи нови чланови, на броју 37:

Васа плем. Јовановић из Панчева 50 фор. Ђорђе Николајевић, прота задарски 50 фор. 34. нов. Васа Николајевић, адвокат из Даља 10 фор. Мита Бира, из Вуковара 10 ф. Васа Михајловић из Вуковара 10 фор. Бранко Јовановић вел. судца из Руме 10 фор. Петар пастика, као што им је целе године кавга посао био, тако и сад најпре с кавгом пред свет излазе,

Младеновић, приседник суда 10 фор. Јован Миковић, вел. судца из Вуковара 10 ф. Ђорђе Рајковић, актуар и контролор 10 ф. Васа Николић из Ковина 50 фор. Исидор Исајовић, адвокат из Осека 50 фор. Јован Поповић Зубан, из Карловаца 50 ф. Православна српска општина у Сенти 50 фор. Константин Живановић, адвокат у Сенти 10 фор. Стеван Лукачевић, бележник у Сенти 10 фор. Стеван пем. Бадрица, куријалиста 10 фор. Љубомир Вујић, трговац 10 ф. Јаков Крагујевић 10 фор. Сава пем. Брановачки 10 фор. Андрија Николић, сенатор из Сенте 10 фор. Исидор Павловић из Велике Кикинде 10 фор. Јован Петровић проф. из Новог Сада 10 ф. Светозар Савковић из Н. Сада 10 ф. Ђока Матић, из Каменице 10 ф. Стеван Враћешевевић из Панчева 50 ф. Др. Ник. Максимовић из Сомбора 10 ф. Др. Јован Туроман проф. из Н. Сада. 10 ф. Никола Симоновић из Прига 10 ф. Л. Атанацковић из Баје 10 ф. Каменко Јовановић из Панчева 10 фор. Павао Панаотовић из Митровице 50 фор. Александар Сандић из Беча 10 ф. Тривун Влашић Ђакон из Сенте 10 фор. Ђорђе Гавански из Н. Сада 10 ф. Др. Младен Јојкић из Н. Сада 10 фор. Ђорђе Глибошки учитељ у Ст. Бечеју 10 фор. Димитрије Поповић бележник у Ст. Керу 10 фор.

Затим се приступи к избору питомаца, да би избор у што пунијој седници учињен био.

Управљена су била за Текелијно заведење 4 места, и то два сама собом, једно чрез то, што је питомац Јаковчевић из Карловаца због болести молио, да ове године одлучинути може, па да му се место попуни, ако му повратак осигуран буде, што је књижев ододеље одобрило, почем ће идуће године бити за њега празна места; четврто место попуњава се условно, ако један питомац држ. испит неположи. Од 23 молитеља књижев ододеље предложи 12 за избор, и то овим редом:

Владимир Мански. Ђорђе Јерешин, Алек. В. Поповић, Милан К. Јовановић, Ђока Стојановић, Коста Бошковић, Јован Антоновић, Никола Ђорђевић, Сима Стојанчев, Триф. Раић. Ст. Петаковић, Сима Павловић. Мита Петровић био је изостављен само зато, што му је стање сиромаштва од свештеника осведочено. Почем је иначе способан, породи се питање, прво: је ли свештенство тако јавно званије, које стање сиромаштва осведочавати може, друго начелно питање, да ли је главна скупштина ограничена у избору на оне, које књижев ододеље предложи.

Према је устав Матице у том јасан, који каже, да књижев ододеље предлаже питомаца за избор, а главна скупштина да ји бира, држећи се строго свога делокруга у том, и према је јасно да је у таквом случају предлагање оно, што кандидација, то ипак се породила дуга безплодна дебата о том, и најпосле буде с великом већином гласова противу решено, да је гл. скупштина у том на предлог ограничена. Скупштина по том на сведочбу два своја члана г. Миковића и Каменка Јовановића изјави, да се М. Марковић за сиромаша сматра, по чему чланови књижев ододеље њега у кандидате уврсти, и избор се предузме. Избрани су, као што јависмо: Влад. Мајски из Врањева, Ал. В. Поповић из Ст. Бечеја, Ђока Стојановић из Осека, и Мита Петровић (условно) из Панчева.

За стипендију Јовановића за технику била су три молитеља, од који је књижев ододеље двојцу предложи: Матију Станисављевића из Окућана у слав. крајини, и Мих. Марковића из Панчева. Обојица су једнако добри, но почем је први имао пређу класу, буде изабран.

Било је још једно место за стипендију Н. Димитријевића управљено, но почем се то тек последњи дана јавило, би на предлог књижев ододеље закључено, да се стечај расписне, и да управљ. и књижев одбор у заједничком избору учине.

С овим се завршила седница до подне, и буде за 19. авг. ујутру одложена.

19. авг. буду пре свега за чланове књижев ододеље примљени: г. Јов. Петровић, проф. у Н. Саду, Ђ. Рајковић, и А. Сандић на основу предлога књижев ододеље из седнице 18. авг. по подне држане.

За тиме се прочита извештај управљајућег одбора. Из извештаја управљајућег одбора бележимо ове главније ствари:

По закључењу прошле главне скупштине, да се добра Текелијна у Араду на јавној дражби продаду, управљ. одбор о корацима, који су досад учињени, као и о предлогу садашњег старатеља у Араду, г. Тенецког, који даља упутства ниште. Закључено је, да се већ и од магистрата одобрена дражба ти добара предузме, да на ту исту управљ. одбор једног повереника свог изашље, и да продаја тек по одобрењу главне скупштине вреди, и на тај конач да се одма по продаји за месец дана има изванредна главна скупштина ради одлуке своје сазвати.

Одбор за „Беседу“ у Ковину послао је од беседе приход од 111 фор. 20 п. на фонд Матице србске, што се са захвалношћу на знање узме.

За време оставио је г. Петар Костић из Черевина 30.000 фор. а. вр. за стипендије, о чему ће на свом месту говора бити.

Ове је године такође г. Илија Коларац из Бео-

града послао 2400 фор. а. вр. у државним обвезницама, коју је суму приликом Текелијне стогодишњице оставио на фонд србске правне академије; сад шиље ово завештање Матици, да она с њим рукује, и интересе капитала прилаже, док се академија не оснује, па онда да ји управу академије на ову цел преда; а ако би државна власт узела управу академијског фонда у своје руке, да се онда овај његов прилог одели, и да Матица непрестано с њим рукује, и приплод на акад. цели употребљава; са великом хвалом на знање узето.

У течају ове године изплаћен је легат Мих. Паића из Карловаца, по ком на матицу србску долазе 278 ф. 9 п. а. вр. на споменик Мушицког и Саве Текелије 278 фор. 9 п. и опет на фонд Матице 219 фор. 21 нов. као прилог, да буду чланови Матице: Павле и Стоја Паић родитељи, Јова, брат, и Васа, стриц опоруцитеља. Са слављењем имена и спомена опоруцитељевог на знање узето.

Стев. Ракић из Прига оставио је Матици легат од 100 фор. и наложено фискалу, да овај од наследника Стев. Ракића и Катарине Мојића изтера.

Рачуни Матице србске и фондови њој поверени за год. 1864. прегледани су, и за точне и исправне нађени; рачуни фонда Текелијног и Јовановићевог поднесени су на даље прегледање кр. уг. намесништву. Рачуне Текелијног фонда од г. 1862. и 1863. нашло је кр. намесништво за точне и исправне. Стање фондова и рачуна свију види се из штампаног прегледа. Овде само то напомињемо, да би реда ради валао, да скупштина увек из своје средине именује комисију, која ће или за трајање скупштине, или за доидућу скупштину те рачуне суперевидовати, као што је то и код нар. позоришта.

За истекло време издано је у зајам из Фонда Матице србске 3300 фор., Јовановићевог 1000 фор., Костићевог 3480 фор. а. вр.

Трговина с књигама матичиним још не напредује, јер су тек ове године комисионари постављени, од који се нису сви тога примили, те су нови постављени, а друго, што ће повереници на крају године рачун дати.

По прочитању извештаја управљ. одбора на ред дође особени извештај управљ. одбора и фискала Костићевом завештању. Ова је ствар подужу дебат у проузроковала, и то у два погледа, прво о поравнању, које је управљ. одбор са извршитељима тестаментат. парохом Максимовићем, и г. Маријом Грчки учинио, а друго, да ли да стипендије још ове године у живот ступе.

Прва је ствар ова: Г. Костић из Черевина оставио је тестамент, у кога II. точка каже, да се његово покретно и непокретно имање састоји у сигурни 30.000 фор. а. вр. У VIII. точки вели, да интересе овог капитала, који познатне друге легате превазилазе оставља на стипендије; у X. точки вели: за руководиоца и управитеља ове моје задужбине умољавам и опупомаћавам славу Матицу србску, која ће по пријатају највише у облигацијама и у готову новцу од прилике 20.000 ф. а. вр. за интерес бригу водити, и свако моје завјешчаније од истог предатога капитала из интереса подмиривати, и то све после годину дана; у XI. точки стоји, да извршитељи тестаментат. ствари, које су им у рукама, имају у угодном времену продати, и цену Матици предати, а докде интерес од њи уживати; у XII. точки: после завјештани 30.000 фор. а. вр. славној Матици србској, у колико се буде више по продаји примало, то наређујемо и остављамо за труд извршитеља, да они сувишак на поле деле, и то само онда, ако би се моја серија после моје смрти из њихове руке продавала.

Из овога следује прво: да је Матица (односно стипендијска задужбина) власник и готовог новца и облигација одма по смрти тестатора, који је њој то још пред смрт заиста предао, да по томе интересе од облигација одма по смрти тестаторовој у фонд задужбине иде, а извршитељи само интерес или приплод од непродати добара, која су на . . . процењена уживају; друго, да задужбина има 30.000 фор. добити, ма извршитељима ништа не преостало; треће, да то „угодно“ време продаје не лежи баш у самом произвољу извршитеља, но да исто у споју обе стране суд одредити може. Управљ. одбор на извештај фискала неправно поравнање, по ком извршитељи имају 1. окт. о. год. Матица 30.000 фор. а. вр. или у осигураним облигацијама или у готовом дати, урачунавши готовину, коју је Матица већ примила. Последица је тога: 1. да извршитељи интерес од облигација до 1. окт. о. г. уживају, 2. да је маса, дакле и облигације и непокретност правно извршитељима припала ма да су облигације фактично у каси Матице који су извршитељи дужници Матице постали. Извештај фискалов каже, да наследницима и онако година дана по закону проста остаје, да легате испуне, али прво, извршитељи нису наследници, почем је извршање други легата Матици опоручено, него им за труд припада само могући сувишак познатних ствари; друго тестатор сам је за живота облигације Матици предао, нема дакле Матица њинову суму од извршитеља за годину дана и то безкаматно изчекивати; а година дана у X. точки тестаментат. односи се на то, да Матица после године дана вољу основатеља извршити има. Каже се, Матица није могла обли-

гације у номиналној суми примити, јер пису све ликвидне, (сигурне) — али и кад ји прими, несљедује, да не може онај дефицит, који би се из неликвидности породио, накнадити из продаје остављени непокретни ствари, него може, јер је на задужбину 30.000 фор. изрично остављено, и извршитељи имају само право на ефективни, прави сувишак над 30.000 фор. а. вр. и из добара не накнади се 30.000 ф. онда за цело не може се узети, да би извршитељи, којима је стање масе познато, узели на себе, да из свога добра 30.000 фор. подмире. Најпосле вели се, почем извршитељи имају право, за неко неопредељено време вредност непокретни ствари од 10.686 фор. а. вр. уживати, то је њихово резигнирање на то уживање са једногодишњим интересом облигацији јетиним ценом одкупљено — и то је једино основано, и ако Матица 1. окт. ове године до осигураног капитала од 30.000 фор. а. вр. и уживања интереса од њега дође, онда ће успех поступак одбора оправдати, према је ризично, да међутим правна својина облигација, да и целе масе у неизвесности плива, и да се извршитељи и учесници сувишка само једне ствари направе неким видом правним притежањима масе и дужницима Матице. Боље је својим путем добити, колико сама маса даје, него трансакцијама инкасирање и осигурање већег дела масе (облигација) још од друге чије воље зависним учинити. Ми смо ово ради сумње какве навели, но ради веће пажње у будуће таким стварима. Предлог, да стипендије од 1. окт. о. г. и због тога, што то основатељ у X. точки налаже, по оомашају касе у живот ступи, али с погледом на то, што ће се пристојба од једно 3000 ф. плаћати имати, и што је инкасирање интереса непосредно одбачено.

Долазимо на извештај књижев ододеље, и даљи рад Матице, о чему надаље.

РАДЊА СЈЕДИЊЕНЕ ОМЛАДИНЕ СРПСКЕ.

Други састанак 16. августа после подне.

У 2½ сата продужи се други састанак, и настава се дебатовање о V. точки одборског предлога.

И. Вучетић и Миша Димитријевић доносе писмен предлог, како да се формулује V. точка у смислу онога, што су јутрос предлагали: „Омладина ће издавати своју радњу у друштвеном гласнику, који ће се звати „Омладинска заједница“. У тај би имали долазити они саставци, које поједина омладинска друштва скупштини омладинској поднесу. Поједини чланови омладине, који нису чланови ниједног омладинског друштва, а желели би да и њихов који саставак у гласник уђе, имају исти ма којој омладинској дружини на пресуду поднети, а као га ова усвоји, поднеће га као и остале саставке својих чланова скупштини на одобрење.“

И. Вучетић подкрепујући овај предлог говори да се зато с Димитријевићем подпуно слаже, што су се они о том предмету у „Преодници“ подробије разговарали, па то поднесе уједно и као мњење друштва „Преоднице.“

Ђ. Бугарски (упада). Не спада на ствар.

Исидор Павловић жели да у алманах уђу и предавања, што се на скупштини држе, ако их ова одобри.

Влајко Мајски жели да се друга половина предлога краће стилизује.

Ст. В. Поповић говори да се треба најпре о самом предлогу разговарати, да ли га усвајамо или не, а касније о стилизацији, јер је то узгредна ствар, а и он се подпуно слаже с предлогом.

Милан Кујунџић обраћа пажњу скупштини на VIII. точку, где се такође говори о књигама, што ће их омладина издавати, па жели да се најпре опрели оће л се осим гласника још и друго што штампати.

Ст. В. Поповић разјашњава то и вели да ће у омладинском гласнику чисто омладински рад бити, т. ј. они саставци, који у омладинским дружинама досуђени буду; а оне књиге, што се у VIII. точки спомињу, шаљаће се књижевним судијама на пресуду, и омладина ће само новац дати, да се издати и по народу јетвино растуривати могу.

И. Вучетић говори да или све књиге под именом „омладинска заједница“ печатане буду, или да уђу у њу само чланци од појединих дружина досуђени никако пак само скупштински рад.

Ђ. Бугарски говори да се једна врста књига издаје, дакле све или као поједине књижице, или све у „омладинској заједници“.

Ј. Бошковић жели да се у предлог после речи „издавати“ уметну ове речи: „осим популарних књига“, чим би се назначило да ће омладина још и другу врсту књига издавати, о којој је ниже у VIII. точки говор. Говорећи даље о „омладинској заједници“ слаже се с тим, да у њу дођу поједини саставци, али би се могао на крају још у кратком скупштински рад додати, који би највише 2—3 места заузео. —

Ст. В. Поповић, говори да све књиге, што их омладина издавала буде, имају надпис: „из заједнице омладинске“. У алманах би требао да дође извештај о скупштинској радњи, даље чланци од појединих ом-

ладинских друштва препоручени, и предавања, која су у скупштини државна и одобрена.

Миша Димитријевић жели да се алманах за себе издаје, па макар и у више свезака морао бити.

Исидор Павловић. Нека популарне књиге носе уједињена омадина, али доле да дође: „издана уједињена омадина.“

Председник позива да се гласа, да ли ће омадина једну или две врсте књига издавати?

Скупштина реши, да се две врсте књига издају: „Омадинска заједница“ и популарне књиге са посебним насловом и подписом: „издаје уједињена омадина.“

Сад се одпоче говор о томе, шта да уђе у „омадинску заједницу.“

Ђ. Бугарски предлаже да у њу дође извештај о раду скупштинског, даље извештаји о годишњем раду сваког омадинског друштва посебнице, и предавања, која су на скупштини државна.

И. Вучетић. Ако ће већ доћи извештај о раду омладине у алманаху, то да дође само извештај о скупштинском раду укратко, а не и извештаји о раду појединих друштва, јер би сувише места заузимало.

Исидор Павловић жели да се у изводу саопшти како извештај о раду скупштинском, тако и извештаји о раду свију омадинских друштва.

Јован Бошковић слаже се с тим, јер само ће мо тако доћи до подпуне историје развитка омадинског, никако пак, кад би се рад, као што неки желе, у повременим листовима саопштавао, пошто се листови губе.

Председник подноси ствар гласању и скупштина реши да се у гласнику штампају чланци од појединих омадинских друштва одобрени, и предавања која су на скупштини државна и одобрена, и у изводу извештај о раду скупштинском и о раду свијих омадинских друштва.

Сад се поведе реч о том, ко да пресуђује чланке што ће у алманаху указати. Ту се врло разна мњења појавише.

Ст. В. Поповић предлаже, кад са омадина на скупштини изкупи, да се онда изабере један одбор, који ће имати да претресе све саставке, што се скупштини поднесу, да их у гласник прими.

Рајевић говори против тога, вели, да је доста, кад само оно друштво, у ком је који саставак прочитан, пресуди. Тако би „Омад. заједница“ била огледало чисто омадинског рада у опште, и појединих омадинских друштва по особ.

У том истом смислу говоре и Тоша Недељковић и Миша Димитријевић.

Илија Вучетић мисли, да је бирање одбора из саме скупштине врло неприкладно, јер ми кад се скупимо, неможемо до само неколико дана бити заједно, а могло би се скупштини толико саставака за пресуду поднети, да би одбору требало читав месец дана, па можда и више времена, да их све прегледа; толико време неможемо заједно бити. И он би за то био да се од појединих друштва саставци приме онаки, као што су скупштини поднесени; но ако немамо у свакој дружини довољно гаранције, најпосле би и то пресуди, да се одаберу једни два друштва, којима би се сви саставци, што би имали у заједницу ући, на пресуду подносили; само никако није за одбор, јер се то не да извести.

Милан Димитријевић говори против последњег предлога Вучетићевог, јер тим би основали некакву књижевну аристократију, а аристократија гдегод је постојала, свугде је грдна зла починила. Он држи, да би добро било, кад би сви саставци од једног друштва другог, па тако кроз сва друштва редом циркуловали, па што већина досуди, то би се за прави суд сматрати имало.

Исидор Павловић говори да има три врсте аристократије, и оснивају се на племену, имању и науци. Прва и друга врста сасвим су неприродне, трећа пак сасвим је природна. Племенске аристократије, која је у средњем веку мах отела, и нема скоро више; имаовинска аристократија почиње се све већма и већма губити; наука пак аристократија, зато што је на природи основана, учвршћује се сваки даном све више и више и даје гаранције да ће непрестано трајати. С тога је против Димитријевићевих предлога, и од своје стране предлаже, да свако друштво оне саставке својих чланова, које би желело да уђу у „Заједницу“, шиље свагда за пресуду ма ком омадинском друштву, да се оне за судију изабере.

Владан Ђорђевић. Што, смо браћо, сасвим на страну отишли, или разне предлоге доносити почели. Кад ми имамо овде сасвим природан пут, а то је онај, што је у VIII. тоци одборског предлога назначен, да се саставци шиљу по струкама оним књижевницима на пресуду, које ће скупштина умолити, да их оцењују. То истина важи за поједине популарне књиге, али то би се и овде сасвим употребити могло.

У свом предмету говориме јошт више беседника свагда у смислу једног од ових предлога: „Да ли ће „омадинска заједница“ носити на себи карактер чисто омадинског рада или не?“

Скупштина реши знатном већином гласова, да „омадинска заједница“ карактер чисто омадинског рада на себи носи, и по томе закључку предлог Владана Ђорђевића сам по себи опаде. — Затим подноси председник остале предлоге на гласање, и већина се изрази за предлог Исидора Павловића да свако друштво оне саставке, за које жели, да у заједницу уђу, шиље свагда ту пресуду једном омадинском друштву које оно себи за судију изабере.

Миша Димитријевић пита, оће ли моћи поједина друштва особене алманахе издавати, — и ако не, шта ће се неби са материјалом, ако би се овај нагомила, те рабати могао сав у „Заједницу“ ући? Не би ли добро било у оваком случају више свезака „Заједнице“ издавати?

Скупштина решава да се у таким приликама „Заједница“ и више пута на годину издавати може.

Чита се VI. точка одборског предлога која гласи: „Ширење науке и уметности гледаће омадина да постигне: подижући омадинске дружине на што ширем основу; издајући популарне књиге о разним питањима, што засепају у живот народни; јавним предавањима, држећи „Беседе“ према задатку омладине; подпомажући позоришну уметност и распростирући добре књиге.“

Драгиша С. Милутиновић разлаже како је пре свега нужно да народ што више научи читати, па кад тако буде, онда неће бити нужно књиге по народу разпростирати јер ће их народ и сам тражити; зато предлаже да се оснивају вечерње школе као у Америци, где ће народ моћи научити читати.

Ал Сандић жели да кад се која точка прочита председник увек запита, да ли има ко шта противно, па тек у таквом случају да допусти дебатовати о њојзи.

Јован Павловић у подужем говору разлаже, како је пре свега нужно да омадина својим владањем и понашањем стече себи моралног кредита у народу. (Живио!) Говори како омадина има доста непријатеља, како ми треба да се мирно са старцима јевима народа, да концентрујемо све силе народне. Разлаже важност борбе између либерализма и конзерватизма. Кад би само либерализам био, не би било ничега постојаног, јер у омладине је одушевљење и теорија у старијих искуство; она истина напред корача, али све пред собом руши, те тако ништа сталног за собом не оставља. Напротив кад би конзерватизам владао, не би било никаквог напретка, него би се све, што се на једном месту затекло, временом у трулеж претворило. Либерализам и конзерватизам су једно другом регулатор, коректив, и из њиховог тарена излази право стално напредовање, као стална резултанта двеју под оштрим углом а у противном правцу радећих сила. Предлаже дакле да се мирно са старцима, имајући напредак пред очима. Материјална страна једног народа основ је целог народног живота. Ако је то основ народног живота, а тога нема, онда не може бити напредовања. Материјално напредовање подпомажу народна привреда и наука социјална (социологија). Социологија, као наука која испитује појаве реактира народне економије на поједине социјалне групе у народу разликује три групе, т. ј. групу рада, капитала и интелигенције. Ми ми с једном не стојимо добро, а интелигенција је наша на кривком путу. Највећи део интелигенције одаје се правничким наукама. Параграфи никако свет не поправише. Жао му је што се врло мало њих из омладине одају изучавању економије, а то је прва наука у свима земљама. И у Аустрији су досад слабо пажње обрађали на ту струку науке, али сад већ на сва уста вичу, да је треба подучити. — Предлаже дакле да се овде у Новом Саду, или ма и у другом ком месту, одреди један сталан одбор, који би се бавио са народном економијом и унапређењем нашег социјалног живота, који би испитивао појаве у социјалном и економском животу нашег народа.

Ст. В. Поповић разуме под речима одборског предлога „на што ширем основу“ не само књижевне дружине, него и то да се подижу дружине, које би браниле народ све оно, што му је најнуждније за живот, које би се дакле бринуле и за морално и за материјално унапређење народа, — дружине заштедњу, умерност, материјалну сигурност, гимнастику итд. У колико сами чланови омладине неби могли такве дружине оснивати, то да око тога приону, да се такве дружине подигну, и с тога предлаже, да се реч „омадинске“ изостави, па би се онда под тим речма „подижуће дружине на што ширем основу“ све то разумевало, што је беседник у свом говору навео.

Ђорђе Стојановић предлаже да се III. точка са VI. споји, јер о једном истом предмету говоре.

Н. Станковић слаже се с предлогом Стеве Поповића. Познато је од коликог су уплива у Чешкој гимнастичке и певачке дружине, зато предлаже, да се и код нас по том примеру такве дружине уведу.

Мита Деолга предлаже, да се омадина постави, како би се што већма дружеван живот у народ уводио, и да се тога ради један одбор за асоцијацију из омладине одреди.

Ал Сандић моли да му се оспрости, што ће се мало натраг на један предмет вратити. Један је овде од говорника предложено мређе омладине са „остарином“. Он се с тим предлогом не слаже. Врестом и околности су учиниле да је већи део наших старијих оставио народ, чим је дошло с трбувом за лебом, и те мисли су им постале лажно уререње. Омладина несме с њима држати. Мушцика каже: „зла је новост без старине“, ал је јошт гора старина без новости. Свеже међ омладином и остарином нема, јер та би била на уштрб науке, пошто знамо, да је штеда, што је старца, све сама трулеж. У духу нашег века: напред! Напред! Напред! На млађина свет остаје! — Разлаже даље да асоцијација припада само грађанству, а не омладини.

Исидор Павловић одговара Долги да неможе одбор одређивати, где би се могла подизати друштва, но то може учинити само местна омадина. Слаже се са Јованом Павловићем да омадина треба с „остарином“ да се мирно, али не на уштрб науке, него на основу науке. Борба та два елемента — либерализма и конзерватизма нужна је, јер где се та два елемента боре, тамо је народ живљи. Ал и та борба треба да је на основу науке. — Што је Јован Павловић о важности народне економије своје мисли разлаже подпуно се с њиме у томе слаже. Од 1849. год. нас је само у Угарској 90000 мање, а узроци су томе, што слабу важност полагемо на народну привреду. Позива омладину да што више учи ову науку, ако жели народ свој од пропасти спасти. У последње доба изишле су две разправе о моралном и материјалном пропадању нашег народа у аустријским земљама, које је Матица наградила. Ја сам обе са пажњом прочитао и на своје морале рећи, да ни једна ни мало не одговара својој задатку. Позива сваког, који има воље и позива да о тој ствари мисли и пише.

Ђ. Бугарски. Удалили смо се од предмета, молим да се вратимо к ствари.

Ст. В. Поповић остаје при свом предлогу и формулује га овако: да се уместо „подижући омадинске дружине на што ширем основу“ рекне „подижући омадинске дружине и подстичући да се подижу разне дружине на што ширем основу.“

Јован Павловић одговара Сандићу, да није све труло у старца, а није ни све абсоутно добро у нас. Дужност нам је приближити се „остарици“ на основу науке, јер одушевљење је само онда најлепша ствар, кад је зауздана разумом. Зна се то својеном искуству.

Сандић изјасњава своје речи, за које вели да га Иса Павловић није разумео.

Исидор Павловић говори о „Беседама“, наклази да у потоње време хоће у њима игра да престане мах над опим, што би требало да је главно у „Беседама“, а то је: пововање народне уметности, развијање здраве друштвености, и поучавање женскиња, па предлаже да одсад чланови омладине не буду прости удварачи код нашег женскиња, него да му буду браћа и васпита. Наше време волемо и изображавамо, јер оне су будуће сапутнице живота нашег, и матере будуће деце наше. (Живио!)

Председник предлаже да се VI. точка, на коју је врло много нових предмета дошло, даде одбору да је у смислу свијих донесених предлога наново формулује и скупштини поднесе.

Чита се VII. точка одборског предлога, која гласи: „Сваки члан омладине обећава се, да ће вршити задатак друштвени у своје кругу, и према својим силама.“

Ал Сандић жели да се јошт и ово дода „Држећи се до друге скупштине програма, који је овде начињен и примљен.“

Скупштина усваја седму точку, као што је у одборском предлогу, само да се место „друштвени“ рече „омадински“.

Чита се VIII. точка одборског предлога, која гласи: „Скупштина бира по једно омадинско друштво, које ће јој бити заступник до прве скупштине. То друштво примаће новчане прилоге свију родољуба, који хоће да подпомогну омадинско предузеће, и предаваће их у штедионици свога места, а свака три месеца даваће у новинама рачун о томе. Друштво то примаће и списе, које писци буду слали на штампање, и слаће их по струкама оним књижевницима, које ће скупштина умолити, да оцењују така списе, па ако они нађу да их ваља издати, друштво ће их дати у штампу.“

Ђ. Бугарски жели већу гаранцију, јер омадинско друштво већином приватна, па неби могла у незгодном случају власт у помоћ позвати.

А. Сандић говори, да би то значило вређати дотична друштва, кад би се само и посумњало, да ће какве штете бити. Осим од власти признатих омадинских дружина има их и такових, које су трпљене, као н. пр. „Зора“, па и те нам дају приличне гаранције за сигурност.

Председник говори да се ту морају добро очи отворити, коме ће се повци поверити, јер у финанси-

јалним стварима неће ни своје брату да верује. Он држи, да ту не може бити без контроле, а највећа је контрола јавност. Позива дакле скупштину, да се сви добро промисле о тој ствари, пре него што се шта реши, јер је ствар врло важна.

Замфир држи, да се мора из средине тога друштва, које буде заступник омладински, одбор изабрати, који би с председником на челу благајника контролисао, и то што чешиће, свакога месеца или сваке три недеље, да се увере свагда, да ли су новци у благајници, јер није доста само рачун прегледати.

Још су многи беседници о томе предмету говорили, али ни један није жакав нов предлог донео за што већу гаранцију омладинске благајне.

Каменко Јовановић предлаже да се цела администрација подели на два друштва, једно које би научним стварима руковало, а друго финансијалним. Ту би се могло за финансијског заступника омладине изабрати оно друштво, које има своја од власти потврђена правила, као што су певачка друштва, те тим би било довољно гаранције за омладинску благајну.

Стева В. Поповић доказује целисходност тог предлога и тиме, што певачке друштине понајвише сами трговци састављају, а они су већ по себи вичнији руковању с новцем.

Јован Бошковић доказује такође практичност овога предлога, тиме што такве друштине већ и своју приличну благајницу имају, и што су им чланови већином људи који имају свога капитала.

Миша Димитријевић говори, да је предлог Каменка Јовановића једини практичан, јер кад би се по предлогу Замфирином у материјалним ђачким друштвама одбор за контролу наредио, ко би контролисао благајника преко вавације, која три месеца траје. Морамо дакле бирати друштво, које непрекидно постоји, а то су певачке друштине.

Скупштина усваја предлог Каменка Јовановића. Чита се IX. точка одборског предлога која гласи: „Ко год приложи на издавање омладинских књига годишње најмање два форинта, добиће све књиге, које омладина буде издала за годину дана.“

Скупштина усваја целу точку, само да се онде где је говор монети, дода још: „или рубљу“.

С овим је дебата о одборском предлогу закључена, изузимајући VI. точку, коју ће одбор напово формуловати, — и прелази се на посебне предлоге одбора.

Одбор предлаже за омладинског заступника за ову годину: „Зору“, „Београдско певачко друштво“ и „Преодница“.

Почем је предлог Каменка Јовановића усвојен, да буду два заступника омладинска, те да одборски предлог преиначавача тако, да се за заступника у књижевним стварима предлаже: „Зора“ и „Преодница“, а за заступника у финансијалним стварима: београдско и панчевачко певачко друштво.

Скупштина изабра једногласно за своје заступнике: „Зору“ и „Београдско певачко друштво“.

Одбор предлаже, да друга скупштина буде у Београду.

Исидор Павловић био би зато, да се друга скупштина држи тамо, где би било најмање интелигенције, да би се ова подупрла, да свет ојача. Ово је пнеће и у одбору заступао; али с обзиром на прву точку предлога, која гласи: „Српска омладина саставља се у целину“ — пристаје и он, да друга скупштина омладине буде у Београду.

Одбор предлаже за дан друге скупштине 23 јулија 1867. год.

Из узрока, што се у Аустрији школски тецај богословије, препарандије и карловачке гимназије тек концем јулија свршује, а у осталим страним школама, у којима су српски ђаци по наукама, предавања до 20 јулија трају: закључила је скупштина, да друга скупштина буде на преображење 6 августа 1867.

Одбор подноси даљи свој посебни предлог, а то су имена оних књижевника, које би имала скупштина умолити, да се приме оцењивања оних списа, који се буду омладини подносили, да их изда и по народу растури. Имена та ћете дознати, кад вам се саобштити записник ове омладинске скупштине.

Овим се заврши у 7 часова увече овај други састанак омладине српске, који је више од пуних осам часова трајао, ачи је и од свију других најзначајнији, јер су ту свршене најважније ствари што их је омладина на овој првој својој скупштини имала да реши.

И о раду на остала два састанка, што их је још омладина у среду 17. и у четвртак 18. о. м. држала, послаћемо вам што пре извештаје.

УГОВОР МИРА.

између Аустрије и Прусије од 23(11) авг. 1866.

(Подписан у Прагу 23. августа 1866., и потврђени оригинали ту измењати 30 августа 1866.)

Ми Франца Јосиф Први, божјом милости цар од Аустрије, краљ од Угарске и Чешке, краљ од Ломбардије и Млетачке, од Далмације, Хрватске, Славоније, Галиције, Лодомерије и Илвирије, краљ од Јерусалима итд.

објављујемо овим:

Између нашег пуномоћника и пуномоћника краља од Пру-

сије закључен је и подписан у Прагу 23 т. м. уговор мира, који од реча до речи гласи:

У име пресвете и неразделне Тројице!

Његово Величество цар од Аустрије и његово величество краљ од Прусије, одушевљени жељом, да својим земљама поврате добротворства мира, закључили су да услове мира унапред подписане у Николсбургу 26 јулија претворе у пресудни уговор мира.

У тој цели њихова величества наименовала су своје пуномоћнике, и то:

Његово величество цар од Аустрије свога дејствителног тајног савеника и коморника, изванредног посланика и опуномоћенога министра Адолфа Мариа, барона Бренер Фелза команданца ц. а. Леополдовога ордена и витеза краљ. пруск. првеног орловског ордена првог реда итд.

А његово величество краљ од Прусије:

Свога коморника и дејствителног тајног саветника и пуномоћника Карла барона Вертера, одликованог великим крстом кр. пр. првеног орловског ордена са растовским дигтом и ц. аустр. Леополдовога ордена итд.

Ти пуномоћници састали су се у Прагу на конференцију и пошто су измењали њихова у доброј и исправној форми спрењена пуномоћња, сагласили су се на следеће чланке.

Чл. I. Убудуће и за свагда да буде мир и пријатељство између њег. вел. цара од Аустрије и њег. вел. краља од Прусије, као и између њихових наследника и потомака и обостраних држава и поданика.

Чл. II. У извршавању чл. VI. услова мира унапред закључених у Николсбургу 26. јулија т. г. и пошто је његово велич. цар Француза преко свог посланика код њег. вел. краља од Прусије званично у Николсбургу 29. јулија изјавио: „qu'en se qui concerne le Gouvernement de l'Empereur, la Vénétie est acquise à l'Italie pour lui être remise à la paix,“ — приступа њег. вел. цар од Аустрије и са своје стране тој изјави и даје своје одобрење за сједињење ломбардијско-млетачке краљевине са краљевином Италијом без других теретних услова осим измирења оних дугова, који ће се признати као на терету уступљених областима, у сагласности са предходним уговором од Пирха.

Чл. III. Заробљеници ратни одма ће се с обе стране ослободити.

Чл. IV. Њег. вел. цар од Аустрије признаје развод досадањег немачког савеза и даје овде одобрење за ново уређење Немачке без учешћа аустријске царевине. Тако исто обећава њег. вел. да ће признати и тешићи одношај савеза, који ће њег. вел. краљ од Прусије основати северно од Мајне, и изјављује се сагласан са овим: да немачке државе које леже јужно од Мајне ступе у савез, чије би народно сједињење са северно-немачким савезом оставило се ближег споразумења између двају савеза, и који би имао независан међународан живот.

Чл. V. Њег. вел. цар од Аустрије преноси на њег. величество краља од Прусије сва своја права задобивена у бечком миру од 30. октобра 1864. на војводини Холстине и Шлезвига, тако да се народ северног краја од Шлезвига уступи Данској, ако слободним гласом жели да се с Данском сједини.

Чл. VI. По жељи њег. вел. цара аустријског њег. вел. краљ од Прусије изјављује да је готов, да у предстојећим променама у Немачкој остави краљевини саксонској њено данашње земљиште у досадањој просторји његовој; а напротив задржава право да особитим уговором мира са краљем саксонским ближе определи колико ратна трошка Саксонска да плати, и какав положај краљевине саксонске да буде у северно-немачком савезу.

А њег. вел. цар од Аустрије обећава њег. вел. краљу од Прусије, да ће признати нова уређења са областним променама што ће се увести у северној Немачкој.

Чл. VII. Да би се расправило питање о досадањој заједничкој имаовини састаће се, најдаље за 9 недеља, пошто се овај уговор потврди, један одбор у Франкфурту на М., код кога се сва захтевања и тражбине имају означити и за 6 месеци размачунати. Аустрија и Прусија биће заступљене у том одбору, па то могу чинити и остале досадање савезничке владе.

Чл. VIII. Аустрији остаје право, да из савезничких тврдња царску сопственост и од покретне савезничке имаовине уписом означени део аустријски изведе, или иначе с тим расположи. То исто важи о укупној покретној имаовини савеза.

Чл. IX. Савезничким званичницима, слугама и пензионарима осигуравају се пензије које им припадају, и које су им односно већ дозвољене.

Међутим кр. пруска влада узима на себе, да официрима пређашње шлезвишко-холстинске војске и њиховим заоставишама даје пензије и помоћи што су досад из савезничке касе примили.

Чл. X. Примање пензија одређених од ц. кр. аустријског државног намешинства у Холстину, остаје слободно онима који те пензије примају.

Сума од 449,500 талира данског новца у данским државним обвезаницама са 4%, што холстинским финансијама припадају, а ц. к. аустријска влада још их храни, та сума враћиће се истим финансијама одма чим се овај уговор потврди.

Никоји становник војводини Холстине и Шлезвига и никоји поданик њих. вел. цара од Аустрије и краља од Прусије неће се гонити због свог политичног владања за време последњих догађаја и рата, нити ће се узнемиравати, или лично или у имаовини иштећивати.

Чл. XI. Њег. вел. цар од Аустрије обвезује се да плати њег. вел. краљу од Прусије четрдесет милиона пруских талира ради накнаде једног дела ратних трошкова Прусије. Али од те суме да се одузму: петнаест милиона пр. талира, које њег. вел. цар од Аустрије, по чл. XII. бечком мира од 30. октобра 1864., има још да тражи од војводини Шлезвига и Холстине, као накнаду ратног трошка; и даље, пет милиона као накнаду за издржавање пруске војске у заузетим аустријским областима до закључења мира: тако да Аустрија има платити у готову само двадесет милиона.

Половина те суме платиће се одма чим се буде потврдио овај уговор, а друга половина три недеље доцније у Ополу (Опелну).

Чл. XII. За три недеље пошто се овај уговор мира потврди има краљевско-пруска војска отићи из аустријских области које је заузела. Од дана потврђења уговора пруски главни заповедници ограничиће њихову власт на чисто војничку управу. Засебна опредељења о одласку пруске војске постављена су у одвојеном протоколу, који представља прилог овом уговору.

Чл. XIII. Сви уговори и погодбе закључени између високих уговараца пре рата, овим се наново постављају у силу, уколико по својој природи неби морали изгубити од своје силе због развода немачког савеза.

Особито се задржава као важећи између Аустрије и Пру-

сије ошги уговор између немачких савезних држава од 10 фебруара 1831., са свима припадајућим потоњим опредељењима. Али ц. кр. аустријска влада изјављује да уговор о новцима закључен 24. јануара 1854. губи своју суштствену вредност због развода немачкога савеза, а кр. пруска влада изјављује да је готова да се упусти у преговоре са Аустријом и осталим учесницима о укинућу тог уговора.

Тако исто остављају високи уговорачи да што пре поведу преговоре о ревизији трговачког и царинског уговора од 11 априла 1865, у смислу веће олакшице узajмног обрта.

Међутим тај уговор остаје у сили, с тим, да сваки од високих уговорача има право одступити од истог пошто то на 6 месеци унапред огласи.

Чл. XIV. Потврђење овог уговора има се извршити у Прагу за осам дана, или ако је могуће и пре.

У име тога подписали су дотични пуномоћници овај уговор и ставили на њега печате своје.

Тако свршено у Прагу 23 дана месеца августа у голмих спасења хиљаду осам сто шесет шестој.

(М. П.) Бренер с. р. (М. П.) Вертер с. р.

Новије.

— Грчка влада одговорила је, као што из Атине јављају, на две турске посланице о Кандији следеће: устав забрањује употребљавати изнудне мере противу штампе (која брани грчку народну ствар у Кандији) и противу народних војника који одлазе у Кандију као Кандиоти. Неки мисле да ће Турска прекинути дипломатске одношаје са Грчком. Грчка влада одредила је одбор од ђенерала: Смоленска, Писаса и Спириониноса, у цели да се промотри стање војске и да се ова спрема за сваки случај.

— По гласовима из Атине од 23 т. м. Мустафа паша није успео да се мирно изравна са Кандиотима; они хоћеју стално сједињење са Грчком. Кандиоти подељени су у три главна табора, и сви су приправни за бој; турска војска почиње хватати згодније тачке насрам истих. У Епиру турске власти натеривале су Хришћане да пишу султану адресу оданости; услед тога одбегли су обитатељи од четрдесет места у гору и прогласили су своју народну независност.

— Из Букурешта телеграфички бечким листовима, да цариградска влада остаје при својим условима што се тиче признања новог кнеза, а у своје време јавили смо како су то услови и да су они противни у основу народном праву Румунске. Сад се глас пушта, да ће румунски војници, који тек распуштени беху, наново под оружје сазвати се.

Француски министар унутрашњих послова Лавалет, расписао је дипломатским заступницима француским на страни, да ће он за време заступати новог министра спољашњих послова; овај ће тек у почетку октобра (по нов.) из Цариграда доћи, и тада ће саопштити нов политични програм Француске.

„Тажмс“ обара као неоснован глас о женидби грчког краља са принцезом Луизом.

Српска омладина сматра за своју најмилију дужност да ода хвалу свима оним честитим грађанима новосадским, који су је за време њезине скупштине у своје домове пријатељски примили и срдечно угостили. Хвала вам браћо! Тиме сте показали и најлешње братинско учешће у постизању омладинских тежња.

Српска омладина.

Српска вел. кикиндска омладина приредила је „беседу“ у корист народноме позоришту за 3. (15.) септембра о. г., на коју се позивају сви родољуби и родољубке. Сваки па и најмањи добровољни прилог на поменути цел примиће се с благодарношћу.

Одбор.

АВГУСТ 30.

Дукат . . . . . ф. 6.17.

Сребро . . . . . 127.75.

Стање Дунава 6' 4" преко 0 опада.

О Г Л А С И.

СТЕЧАЈ.

Српска православна новосадска община као руководељки закладе Луке Миланковића створа стечај на два управљена месна за техника и реална у смислу интимата краљ. угарског намешинства од 18 августа 1885 бр. 41862 са спуштеном штипендијом, и то за техника са годишњих 450 фор. а. вр. а за реална са годишњих 400 фор. а. вр.

Сваки проситељ има својој молбеници приложити:

1. Крштено писмо, које ће доказати да је Србин православног источне вере.

2. Сведочбу од дотичне политичне власти о стању имања својих родитеља.

3. Сведочбу лекарску да је здравог састава телесног.

4. Школске сведоче од последња два стечаја.

Молбеница којој исеу приложене прописане сведоче, неће се уважити.

У смислу основатељског тестаментна имају новосадски стечени првенство на речене штипендије.

Рок стечаја излази о малој Господиној т. ј. 8(20) септембра 1886 године.

Из седнице српске православне общине држане у Новој Сади 21 августа 1886 бр. 80.

1—2

Председник общине.

Штампарија Хорњанскова и Хумелова.